

Un gran dèficit democràtic

A Catalunya sembla que no hi hagi cap més camí sinó el de discutir fins a l'avorriment sobre el sexe dels àngels de la nostra política

- El ciutadà es desentén de la política perquè els polítics i els periodistes parlen d'una Catalunya irreal

RAFAEL PRADAS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 3.03.09

Els periodistes i els mitjans de comunicació solen ser, en general, crítics amb el poder polític. Això forma part, de fet, de l'ADN de la funció periodística, del seu paper social. Amb tot, a Catalunya, probablement a causa de raons culturals i col·lectives, en part herència de la transició i en part per l'èpica de la insatisfacció permanent, periodistes i polítics, comparteixen --juntament amb un ampli col·lectiu de líders d'opinió o societat civil, com vulguin dir-ne-- un univers propi que, sovint, es basa més en percepcions que en realitats.

Es fa servir un ampli arsenal de sobreentesos, gestos, mitges paraules, matisos i accents per tractar sobre la qüestió de l'Estatut, el finançament, els límits del catalanisme, la cultura o les estratègies de futur. Malgrat que és recurrent retreure als polítics la seva falta de sintonia amb la gent del carrer, periodistes, polítics i espècies afins acabem creient que la nostra visió del món és la més comuna i corrent.

ELS NÚMEROS s'entesten a subvertir aquesta falsa realitat. En tan sols un parell de setmanes s'han donat a conèixer dues enquestes del Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya amb dades força

inquietants: més de la meitat dels ciutadans consultats ignoren quins partits integren el Govern. I no deu ser, justament, perquè s'hagi parlat poc del tripartit dins de Catalunya i també a fora. Continuo: només el 21% dels catalans saben quants partits polítics hi ha al Parlament i el 60% reconeix estar poc o gens informat de les activitats de l'Executiu català.

És una situació que hauria de preocupar. Tant el Govern com l'oposició i també els sectors més conscients de la nostra societat. El Govern ha d'explicar millor (encara que l'acusin d'electoralisme o de malgastar en publicitat) les propostes o les realitzacions en benefici de la ciutadania, i alhora ha d'impulsar la informació i la participació ciutadanes. L'actual oposició arrossega la seva particular quota de responsabilitat en la qüestió perquè ha manat molt, i durant molts anys, i alguna cosa deu tenir a veure amb aquesta exigua consciència política. És, en suma, un seriós dèficit democràtic que no podem despatxar amb l'excusa populista que només interessin els problemes reals. La culpa, creguin-me, abasta tots els que contribuïm poc a l'explicació i bastant més a la confusió. Pensin només un moment en el poder de la televisió.

¿Quantes vegades a Catalunya no equiparem les preocupacions d'uns quants a les de la majoria, alimentant nous imaginaris? Un exemple: encara que la crisi hagi situat la qüestió en un terreny més discret, es parla tranquil·lament de sobirania i sobiranisme com si fos el tema central de la vida política o social quan, amb tot el respecte, és una opció minoritària sobretot a les urnes. Segons les enquestes recents, gairebé un 39% dels ciutadans consultats se senten tan espanyols com catalans, un 29,2% més català que espanyol i un 18,2%, només català. En canvi, la idea que es pot desprendre d'alguns mitjans audiovisuals, la

majoria públics, per cert, és que hi ha una posició unànime o majoritària sobre una qüestió tan complexa com la identitat i la dimensió política de les relacions entre Catalunya i el conjunt d'Espanya. Menys d'un 10% dels enquestats consideren que aquestes relacions són un problema destacat.

A FEGIRÉ que alguns d'aquests mitjans --finançats entre tots-- ofereixen massa sovint una imatge de Catalunya que crec que no és la real, a cavall entre la caricatura i la representació virtual, somiada, d'un país inexistent. Hi ha vida més enllà de Polònia i estic convençut que una televisió amb vocació de servei públic pot efectuar aportacions renovades a la nostra realitat nacional, al catalanisme, a l'autogovern, a la llengua i a la cultura.

Un altre exemple ben il·lustratiu del divorci entre cert pensament estès i la realitat l'observem en les opinions sobre la ciutat de Barcelona. Per alguns sembla una veritat absoluta que l'ajuntament "va malament" o que els barcelonins han vingut a aquest món a patir. En canvi, les enquestes, una altra vegada, assenyalen que la majoria de ciutadans estan satisfets amb l'actuació municipal i encara que la seva valoració de l'alcalde ha variat poc (com tampoc no ha variat la del líder de l'oposició), ara mateix tornarien a votar el PSC i creuen, a més, que Barcelona millorarà en el futur.

No pretenc matar el missatger, però sàpiguen que el missatger gairebé mai no és innocent i que té el seu propi ego, la seva ideologia i els seus interessos. És bo que els periodistes, sense renunciar a l'objectivitat imprescindible a l'hora d'informar, deixem de presentar-nos com a símbols de la bondat i la innocència. Opinar és sempre prendre partit.

Em preocupa, sobretot, que no sembli que hi hagi cap més camí sinó el de continuar discutint fins a l'avorriment sobre el sexe dels àngels de la nostra política, excepte en els moments d'efervescència electoral. I així passa el que passa: només un 10% d'aquests enquestats, preocupats per l'atur, la precarietat laboral i l'economia, consideren la falta d'un bon finançament per a Catalunya un seriós problema i molt pocs creuen que els afecta personalment. Decididament, és un fracàs col·lectiu. A còpia de parlar hem gastat el sentit de les paraules.

*Periodista